

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 19 januari 2011

26/2011

Lag

om upplösning av sambors gemensamma hushåll

Utfärdad i Helsingfors den 14 januari 2011

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på upplösning av sambors gemensamma hushåll när ett samboförhållande upphör.

2 §

Bestämmelsernas dispositiva karaktär

Avvikelse från bestämmelserna i denna lag får göras genom avtal.

En sambo eller en avliden sambos arvinge kan dock inte på giltigt sätt avstå från sin rätt att kräva sådant åtskiljande av egendom som avses i 4 § eller från sin rätt att ansöka om förordnande av skiftesman i enlighet med 7 § 2 mom.

3 §

Definition av sambo och samboförhållande

Med sambo avses i denna lag en part i ett parförhållande (*samboförhållande*) där parterna bor i gemensamt hushåll. Parterna ska

ha bott i gemensamt hushåll i minst fem år eller ha eller ha haft ett gemensamt barn eller ha eller ha haft gemensam vårdnad om ett barn. Med sambo avses dock inte en person som är gift.

2 kap.

Åtskiljande av sambors egendom

4 §

Åtskiljande av egendom

Om en sambo eller en avliden sambos arvinge kräver det, ska åtskiljande av sambornas egendom förrättas när samboförhållandet upphör.

5 §

Sambors egendom

Vid åtskiljandet av egendom behåller vardera sambon sin enskilda egendom. Om samborna har gemensam egendom, ska samägandeförhållandet upplösas på begäran.

6 §

Presumtion för samägande

Om det vid åtskiljandet av sambors egen-

dom inte av ett avtal mellan samborna eller av omständigheterna i övrigt framgår och inte heller kan visas vilkendera sambons egendom något lösöre hör till eller att lösöret utgör gemensam egendom, ska samborna anses ha förvärvat det tillsammans med lika andelar.

7 §

Förrättning för åtskiljande av egendom

Avtal om åtskiljande av egendom kan ingås genom en åtskiljandehandling som upprättas på det sätt som föreskrivs i 23 kap. 9 § i ärvdabalken (40/1965).

En sambo eller en avliden sambos arvinge kan även hos tingsrätten ansöka om förordnande av skiftesman för åtskiljande av sambornas egendom. En skiftesman förordnas och förrättar åtskiljandet av egendom i den ordning som föreskrivs för arvskifte.

3 kap.

Gottgörelse för insatser för det gemensamma hushållet

8 §

Förutsättningar för gottgörelse

En sambo har rätt till gottgörelse, om han eller hon genom sin insats för det gemensamma hushållet har hjälpt den andra sambon att öka eller bevara dennes egendom så att en upplösning av det gemensamma hushållet enbart utifrån ägandeförhållandena skulle leda till obehörig vinst för den ena sambon på den andra sambons bekostnad.

Som en insats för det gemensamma hushållet betraktas

1) arbete för det gemensamma hushållet eller för egendom som ägs av den andra sambon,

2) användning av medel för det gemensamma hushållet,

3) placering av medel i egendom som ägs av den andra sambon, eller

4) annan jämförbar verksamhet.

Någon rätt till gottgörelse föreligger inte, om insatsen för det gemensamma hushållet

gett en obehörig vinst som med hänsyn till omständigheterna är ringa.

9 §

Yrkande på gottgörelse

Gottgörelse kan avtalas eller yrkas hos den skiftesman som förordnats för att förrätta åtskiljandet av sambornas egendom. Om det inte har gjorts någon ansökan om att en skiftesman ska förordnas, får gottgörelse yrkas genom talan i tingsrätten.

Rätten till gottgörelse förfaller, om gottgörelse inte har yrkats vid åtskiljandet av egendom och ingen talan om gottgörelse väckts inom sex månader från åtskiljandet.

Om åtskiljande av sambornas egendom inte har förrättats, förfaller dock rätten till gottgörelse om talan inte har väckts eller ansökan om förordnande av skiftesman inte har gjorts senast tre år efter en sambos död eller från det att samborna varaktigt flyttade isär.

4 kap.

Särskilda bestämmelser och ikraftträdande

10 §

Sökande av ändring i skiftesmannens avgörande

En sambo eller en avliden sambos arvingar får i enlighet med vad som föreskrivs i 23 kap. 10 § i ärvdabalken klandra åtskiljande av egendom och avgörande om gottgörelseyrkande av en skiftesman.

11 §

Återvinning

Om en sambo vid åtskiljande av sambors egendom eller genom att lämna gottgörelse enligt 8 § har överlåtit avsevärt mera egendom till sin sambo eller dennes arvingar än vad han eller hon skulle ha varit skyldig att överlåta, får åtskiljandet eller gottgörelsen gå åter till konkursbo på det sätt som föreskrivs i

lagen om återvinning till konkursbo (758/1991).

För att en sambo eller dennes arvingar som fått egendom på det sätt som anges i 1 mom. ska kunna få skydd mot återvinningsanspråk från den andra sambons borgenärer vid konkurs eller utsökning, ska åtskiljandehandlingen eller avtalet eller någon annan handling om gottgörelse ges in till magistraten för registrering på det sätt som föreskrivs i lagen om vissa personregister vid magistraterna (57/2005).

Helsingfors den 14 januari 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

12 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 april 2011.

Denna lag tillämpas inte på samboförhållanden som har upphört innan denna lag har trätt i kraft.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Minister *Anni Sinnemäki*